

LINDSKOG, JONAS

Methodismen i dess förhållande till
lutherska kyrkan.

Bonnier
1879

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Teol.
Polem.
(1) (10)
0

Methodismen

i dess förhållande till

Lutherska kyrkan.

En på den Hel. Skrift grundad kort framställning
till de enfaldiges underrättelse

af

Jonas Lindskog,
Kyrkoherde i Sunestab.

Tredje upplagan.

Göteborg.
Tryckt hos D. F. Bonnier, 1879.

Ego etiam atque etiam hoc adnosco atque edico, me eum esse, qui *lectori quicquam præscribere neque possim neque velim*. Non postulo, uni lectori meam omnibus de locis probari sententiam: non arbitror, ad meam de uno loco sententiam omnes lectores adductum iri: vicissim ne una quidem sententia omnibus displicebit: ne unus quidem lector omnia improbabit.

Bengel.

Förord.

Sedan ett icke obetydligt antal exemplar af "Methodismen i dess förhållande till Lutherska kyrkan" blifwit reqvirerade, utan att tillgång dertill finnes i bokhandeln, har jag, efter gifna uppmaningar, ansett mig böra föranstalta en ny upplaga af denna skrift, hvarwid ändringar endast i mindre väsendtliga delar blifwit widtagna. Blott ett kortare stycke, som berörer Baptismen, har blifwit tillagt, ehuru äfwen denna selt gjort sig förtjent af en längre lera. Min synnerliga önskan är, att förevarande lilla skrift måtte blifwa spridd och känd bland den egentliga **Allmogen**, emedan det är hopar nästan uteslutande från den lägre befolkningen, som lätt förwilla sig af de upptända lyselbarna. Methodismen med dess prästerliga emwäldstyrannti (hierarchiska despotism) är nemligen icke, såsom **Nyevangelismen**, anordnad för eller beräknad på att vinna insteg äfwen bland de förnämre och högt uppsatte. Därför har man funnit, att der det andeliga skrytet, djerfheten och willfarelserna hos Methodisterna och andra partier blifwit alltmära afflöjade, har skenet förmått att blända allt färre, och en del människor hafwa helt och hållet dragit sig ifrån de förmättna anstalterna. Methodismens anhängare hafwa ock för egen del blifwit mera sansjade och mindre påslugna än i början, åtminstone på de orter, der de sjelfwa hafwa kommit i erfarenhet af, att de icke längre kunna vinna något **andeligt** förtroende. Wi hysa alltså den fasta tillförsigten, att allt, som börjat falla för sanningens makt, skall falla allt mera Gt. 6: 13, och omsider förorsaka allt mindre störande företeelser inom vår Lutherska kyrka. †

Skydda, styr och fräls Din kyrka,
Samla sjelf Din spridda hjord,
Gif dess herdar mod och styrka
Rätt att lära lifsens ord.
Räck Din hand åt dem, som falla,
Och med nådens milda ljud
De förförda återkalla.
Hör oss, milde Herre Gud!

Då jag af Methodismens uppkomst och utbredning inom detta samhälle haft tillfälle att på närmare håll betrakta dess egendomliga företeelser, och sektens anhängare slugt dölja sina afvikelser från Luthersta kyrkans lärobestämmelser, har jag ansett mig böra upplysa den ensaldiga allmogen, hwilken saknar andelig pröfningsförmåga, om beskaffenheten och rätta halten af de nya uppträdena. Till ledning för det omdöme, som skall lemnas i förevarande sak, åberopas ej endast: „Methodist-Episkopalkyrkans Religionsartiklar och allmänna reglor,“ utan äfwen andra skrifter, deri Methodismens innersta wäsen uppdragas och lifligt försvaras. Bland dessa skrifter må i synnerhet nämnas en, som på hemliga wägar och från okänt håll, dock troligen genom Methodisterna här på platsen, blifwit mig tillfänd. Redan af den omständigheten, att ett smugleri härwid måst användas, har jag dragit den slutsatsen, att denna i sitt slag rätt usla och verkliga oförskända skrift, måste hafwa tillwunnit sig Methodisternas synnerliga förtroende. Skriften har till titel: „Hwarföre är jag icke Lutheran eller Baptist utan Methodist, en fråga i korthet beswrad af Nils J:or Nilsson uti afhandling till Methodistpredikantmötet i Göteborg, den 18 t. o. m. 25 Juli 1872.“ *) Utstilligt rörande Methodismen, som icke är känt af allmänna kyrkohistorien, är hemtadt ur: „Bröderna Wesley och Methodismen, historisk framställning af N. Lishow;“ — „Bewekelsegrunder, hwarföre jag blef Methodist af Pastor J. Smith;“ — „Christelig fullkomlighet af John Fletcher“, — samt „Strödda tankar om den kyrkliga meningssiftriden i vårt land af C. G. L.—n. Fil. Stud.“

*) Wid ifrågakarande methodistläraremöte blef utan twifwel denna skrift afhörd och mottagen med synnerlig tillfredsställelse, enär det mig weterligen från det hållet hwarken hörts eller syns något ogillande af densamma. Derefter har dock genom någon Methodisttidning den underrättelse meddelats att denne Nils J:or Nilsson gått bort, att han fallit för Satans frestelse och likt den förlorade sonen dragit i främmande (?) land. Här ser man en bekräftelse på, hurusom högmöd går före förfall. Skulle denne man, som tagit munnen så full af egen berömmelse, hafwa hängiswit sig åt någon uppenbar synd, så wäcker detta lika litet förundran, som det wällar någon saknad, om han, som i hädelse mot Luthersta kyrkan knappt haft sin life, öfwergiswit wärt fädernesland och begiswit sig sannolikt till Methodisternas hemland, dit han gerna funnat taga med sig sina Methodistiska bröder och beundrare. Det är dock af partiet erkänt, att han tillhört sekten, men wi kunna icke erkänna, att han gjort ett fall, utan endast, att hans dölda fram nu blifwit uppenbar. Därför en bekräftelse på halten af Methodistiska syndfrihetsläran.

Sedan jag länge twekat, huruwida det kunde tillkomma mig, som härwid inser och erkänner min oförmåga, att i förevarande frågor mera offentligt uppträda, hafwa dock flera omständigheter förmått mig till det nu fattade beslutet att till granskning framställa Methodismens lärobestämmelser och Methodisternas sätt att gå tillwäga, för att skaffa anhängare och arbeta på sektens utbredning och bestånd.

Ikke kan det wara min afsigt att tillrättaföra någon, som helt öfvergått till Methodismen, ty för uppnäendet af ett sådant syfte hyser jag ikke den ringaste förhoppning, enär egenkärleken och själfvetroendet hos denna sekts anhängare synas wara allt för mycket befästade, för att någon af dem skulle låta säga sig. Ikke heller är framställningen egnad dem, hwilka sakna all andelig omtänka, ty dessa äro wanligen alldeles liknöjda angående de andeliga lärdomar, som räkas dem, emedan de anse allt sådant lika godt, eller kanske rättare, det ena ikke bättre än det andra. Men jag wet, att menniskor finnas, hwilka äro bekymrade om sanningen; hwilka råkat i willrådighet om hwad som kan wara rätt eller orätt; hwilka ikke med wisshet kunna eller wäga afgöra, hwad de skola tänka om dessa nya upptägen, de der lysa med så wacker sken, påtrugas med så eldigt nit och berömma sig af en så oemotståndlig tillförlitlighet. Till dessa willrådiga själar wänder jag mig med den tillförsigten, att de skola emottaga öfwerlygelsen om, hwad de böra antaga eller förkasta, likasom jag ödmjukt wäntar, att de, som med redligt allwar söka Herran, skola blifwa än mera befästade i den redan trodda sanningen.

ibland alla de sekter, som i närwarande tid orwat wårt land, kan man anse den Methodistiska wara den på en gång djerswaste och mäst förledande. Den framtränger med öfwermodigt fryt och med trotsigt förakt mot både gudomlig och mencklig ordning. Så heter det i werklig Methodistisk ande (Nilsen sid. 57): „Methodismens flagga hisfades af några få personer blott, med sin inskription kärlek af ett renadt hjerta! Flaggan har aldrig blifwit struken, efter 140 års tid swajar den än, och nu i alla werldsdelar, i alla länder, och millioner kämpa genom Guds nåd för des framgång. — Afwen i dag gör namnet sjelft effekt. Många förstå det liktydigt med begreppet syndfri“ etc. — Vidare heter det (sid. 58): „Emellertid är werkligen namnet Methodist hos folk af stilda klasser och denominationer, i deras uppfattning så sammanknippadt med hel (det är werklig) frälsning från all synd, att, så snart man nämner sig wara Methodist, det må nu wara på wägar eller torg, å ångbåtar eller jernwägskupeer, å ena platsen eller andra, begynner wanligen genast här en Ananias, der en Saphira, att tala till förmån för sin un-

danstuckna del eller en Achan att förswara den stulna manteln, instinkmässigt kännande, att den nu är i fara — och äfwen detta bidrager på sitt sätt i trefnaden att vara Methodist." Jag frågar, om ett sådant sätt att tala och ett sådant sätt att uppföra sig utmärker ett köttsligt sinnes uppblåsning eller det bär spår af den christligt ödmjuka anden? Med alla sina willfarelser i läran påstå Methodisterna helt djerst, likasom om ingen hade rätt att derom hysa ringaste twiswel, att deras lära är „oprutadt bibliskt" (sid. 40). Att antaga deß stadgar och bekännelsekrifter skulle således icke betyda annat än att bekänna sig till bibelns läror (sid. 43). Med allt det partihat och den partihstnad, som Methodisterna wisa, med all den bitterhet, i hwilken de utfara mot dem, som icke godkänna deras sjelstagna andelighet och deras dubbelhet i uppförandet berömma de sig likwäl deras, att deras fana har denna inskription: kärlek af ett renadt hjerta. Huru mycket de stympa, förwända och tillkonstla Guds ord, påstå de likwäl, att de „lära hwad bibeln lärer, icke ett bud mera, icke heller ett jota mindre" (sid. 40). Odisputabelt wilja de anses för att vara Guds barn och himmelens arfwingar. Men att någon annan, som står utom partiet, kan obetingadt dela samma åsigt och lemna dem alla samma erkännande, är icke sannolikt. Man jemföre dem blott med Herrans ord i Matth. 5: Salige äro de, som äro andeligen fattige, ty himmelriket hörer dem till. Salige äro de fridsamme (egentl. fridsistande), ty de skola kallas Guds barn. Öppet måste jag tillstå att jag ännu icke funnit någon på hwilken namnet Methodist gjort annan "effekt", än ett wemodigt eller widrigt intryck.

Wi skola nu tillse, huru den Methodistiska lärobbyggnaden öfwerensstämmar med d. h. Skrift.

1:o. Om döpelsen säga Methodisterna, att den är nya födelsens tecken (se religion's art.) Då Ap. Paulus i Tit. 2: 5 lärer, att döpelsen är nya födelsens bad, eller som Luther uttrycker det: ett bad till ny födelse, på grund af Herrans egen försäkran i Joh. 3: 4: Utan en warder född af watten och andanom, kan han icke ingå i Guds rike, så gör Methodismen döpelsen till ingenting annat än ett nya födelsens tecken eller ett tecken till en förutgången ny födelse. I och med detsamma, som Methodisterna i stället för nya födelsens bad, hwilket är Guds ord, tala om nya födelsens tecken, hwilket är menniskodikt, göra de dopet, det heliga, af Christus stiftade dopet till ingenting annat än ett tecken. Då de förändra nya födelsens bad till nya födelsens tecken, så göra de dopets werkan om intet, eller de bestrida fast mer, att dopet utöfwar någon werkan inom menniskan. Likwäl påstå de, att de lära ingen ting mera, ingen ting mindre, ingen ting annat än skriften

lärer, men ådraga sig dock den domen, som läses i Uppenb. 22: 18, 19. Hwar i bibeln står, att döpselsen är nya födelsens tecken? Om man läser den ifrån början till slut träffar man ingenstädes på detta uttryck, icke ens på något, som deråt syftar.

Methodisterna häda den Lutheriska kyrkan för des mening att barnen i dopet göras till Guds barn (sid. 13). Efter Methodistisk uppfattning äro barnen förut Guds barn, äro före döpselsen födde på nytt, och dopet erhålles blott till ett tecken eller bekräftelse på, att ny födelse före döpselsen skulle hafwa skett. Men när och hwarigenom en ny födelse före dopet blifwit hos barnen tillwägbart, wilja Methodisterna icke låta oss weta. Kanste i den naturliga födelsen? Ja wißt! Atminstone födes wäl ett Methodistbarn hit i werlden utan synd och ingår genom den naturliga födelsen i Guds rike; måhända också alla barn, ehuru skriften och med densamma Lutheriska kyrkan antager, att wi äro alla af naturen wredens barn, Eph. 2: 3, och att hwar och en af oss är af syndelig säd född, samt bekänner: min moder hafwer mig i synd aflat, W. 51: 7. Fölsakligen är det icke heller underligt, att Methodisten ingen wigt lägger på barndopet, ehuru han icke likt Baptisterna bestridet det. Man finner således, att Lutheriska kyrkan och Methodistförsamlingen hysa alldeles motsatta åsigter om dopet, enär Lutheriska kyrkan lärer, att dopets bestämmeelse och ändamål är att föda på nytt och göra menniskan till Guds barn, men Methodismen påstår, att döpselsen icke har denna werkan, utan är ett tecken, som inom menniskan utträttar ingenting. Nu blir frågan, hwilkendera läran står på biblisk grund. Af det föregående är detta redan klart. Jesus befaller sina lärjungar, Matth. 28: 19: Går ut och görer allt folk till lärjungar genom att döpa dem etc. Då Jesus i Joh. 3: föreställer Nikodemus nödwändigheten af nya födelsen, säger Han: Utan en warder född af watten och andanom, kan han icke ingå i Guds rike. Ap. Paulus kallat döpselsen icke nya födelsens tecken, utan nya födelsens bad, icke ett tecken till ny födelse, utan ett bad till ny födelse och säger i Rom. 6: 3, 4, att wi äro begrafne med Christo genom dopet i döden, att alle wi, som äro döpte till Christum Jesum, wi äro döpte till Hans död, och att wi således genom dopet warda implantade till en lika död med Christi död och warda så och Hans uppståndelse lika. Ap. Petrus förmanar de uppväcke af omkärrelsen att låta döpa sig i Jesu Christi namn till syndernas förlåtelse och lofwar dem d. h. Andas gåfwor, Apg. 2: 38. Då de af förhuden döptes, så skulle det ske i den treenige Gudens namn. I Eph. 5: 26 heter det, att Herren hafwer gjort sin församling ren i wattenets bad genom ordet. Så tyckes dopets kraftiga werkan wara tydligen styrkt af flera skriftens klara språk.

Swärdigt och ogudaktigt är det att göra dopet till ingen ting annat än ett yttre tecken, hwartill ju den hwoita dopklädnigen lika så wäl kunde tjena. Om man opartistiskt och utan förutfattade meningar undersöker saken wid Guds ord, torde man lätt finna, på hwilkendera sidan sanningen finnes, för så widt nemligen man annars erkänner bibeln som norm för all sanning.

Hwad som ihynerhet utgör stötestenen å Methodistens wäg är i denna fråga Lutheriska kyrkans fasthållande wid Jesu ord till Nikodemus: Utan en warder född af watten och andanom, kan han icke ingå i Guds rike, ty efter denna grundsats skulle ju äfwen de barn, som utan döpelse dö, blifwa från Guds rike uteslutne. Lutheriska kyrkan har ingenstädes bestämdt detta efter som skriften på intet ställe uttryckligen tillkännagifwer, huru Herren wantill be-handla eller tänker att göra med de barn, som utan döpelse dö. Derföre kunna wi utan grubbel och utan twefkan öfwerlemna den saken åt den allena wise Guden, åt den kärleksrike barnawännen, Herren af himmelen. För det, som är oöbekant, behöfwa wi icke, böra wi icke förneka eller förwända det, som dock i sig sjelf är klart. (Non privatio, sed contemptus sacramenti damnat.) Icke så wi förneka dopets pånyttfödbande kraft derföre att wi ej hafwa kännedom om de medel och utwägar, som Herren möjligen kan hafwa i sitt wäld, till att derigenom förhjelpa de odöpta barnen in i Guds rike. Lutheriska kyrkan fasthåller emellertid och släpper icke ifrån sig, hwad hon af d. h. Skrift fattat såsom oemot-sägligt. Det, som är födt af kött, det är kött, och kan icke se Guds rike, Joh. 3: 3, 6.

Baptismen, en annan sekt i vårt land, hyllar, som bekant är, i huswudsaken samma åsigter om dopet som Methodismen, med undantag deraf, att barn dopet bestrides. Baptismens anhängare påstå, att det är synd att döpa späda barn. Föräldrarnas tillhörande lutheriska bekännelsen uppmanas att underwisa sina barn om denna swära synd, hwaremot baptisterna förbinda sig att, innan de döpa sina barn, underwisa dem om dopets betydelse och nytta. Wore det verkligen synd att meddela det christliga dopet åt späda barn, så hade den store barnawännen Iesus wist icke uttryckt sig så om dopet eller talat så om barnen, som Han gjort. Då han först säger, Marc. 19: 14, Låter barnen komma till mig och förmenar dem icke, ty sådana hörer Guds rike till, och sedan gifwer befallningen åt sina Apostlar, Matth. 28: 19, Går fördenktull ut och görer allt folk till lärjungar, döpande dem — och lärande dem — så kan man här af på intet sätt förstå, att Iesus will hafwa barnen uteslutna från döpelsen. Hade det, såsom Baptisterna påstå, varit stor synd att döpa de späda barnen, så hade Iesus helt wist sagt: Döper allt folk,

men för all del icke några små barn. Huru är det möjligt, att Herren kan räkna barndopet som synd, då Han talat så om dopet, att ingen med insigt uti Hans ords innehåll, eller utan förutfattade meningar, kan annat än anse barnens dop vara af Jesu lika mycket påyrkadt, som någon annan människas? Då det om apostlarna berättas, att de döpte hela hushåll, så skulle nog den uppgiften vara bifogad, att de små barnen i dessa hushåll blifwit från dopet uteslutne, om barndopet varit syndigt. Särskildt vill jag fästa uppmärksamheten på den ordning, i hwilken Jesu ord i Matth. 28: förekomma. Görer allt folk till lärjungar μαθητευατε genom att döpa dem βαπτιζοντες αυτους och genom att lära dem διδασκοντες αυτους. Det första ordet här: görer till lärjungar, kan icke hafwa samma betydelse som det sista ordet: lärer dem, ty i så fall skulle det heta: lärer dem, genom att döpa dem och lära dem. Hade Jesus welat uttrycka sig på detta sätt: lärer dem genom att lära dem hade han nyttjat i sitt eget språk samma uttryck på förra som på sednare stället. Man göres till lärjunge uti en skola, då man instrifwes i skolan, således innan undervisningen begynner. Till lärjungar i Jesu skola böra menniskor af allt folk (om de äro stora eller små, bestämmes icke) upptagas, genom att först döpa dem och sedan lära dem. Detta är den regelbundna ordningen. De skola döpas i den treenige Gubens namn och läras hålla, hwad Jesus befallt. Genom dopelsen få de rättighet till de stora förmåner och blifwa utrustade med de härliga gåfwor, som åtfölja lärjungaskapet hos Jesus. Liksom en lärjunge får fri tillgång till skolans materiel och åtnjuta allt det skydd, som skolans anordningar lemna, så erhålles ock genom dopet, då intet uppsåtligt motstånd å menniskors sida möter, fri tillgång till Jesu ord och hela dess rika innehåll och till den helige Andes gåfwor, hwaras kärleken innefattar hufwudsaken, Joh. 8: 31, Joh. 13: 35. Sedan en menniska genom dopet, först fått allt detta och derigenom blifwit en lärjunge, så skall hon sedan underwifas och läras att hålla det. Sådan är den anvisning, som Jesus gifwit, som Hans Apostlar framhållit, och som det också derfor anstår oss kristna att följa. Wi nödgas således tro, att hwarfen Jesus eller Hans Apostlar hyst baptistiska åsigtter hwarfen om dopet i allmänhet eller om barnadopet isynnerhet. Man invänder för öfrigt att de späda barnen icke kunna förstå, hwad de få i dopet. Men då Baptisterna göra dopet till ett blott tecken, så behöfwes icke heller något förstånd till att undfå och mottaga ett tecken; ty ett naket tecken och ingenting annat kan man undfå utan förstånd och utan att det tillräknas till synd, ett tecken kan man påtrycka ett liflöst och förnuftslöst föremål. Men äfwen efter Lutheriska kyrkans djupa och skriftenliga uppfattning af dopet

måste wi ogilla infastet, att barnen icke förstå, hwad de få i dopet. Medgifwas måste wäl, att Herren meddelar åt menniskorna mycket af sitt goda, äfwen då de icke kunna med förståndet uppfatta, hwad de få. Hwarföre skulle Han då icke wilja eller kunna wisa samma frikostighet mot barnen, hwilka Han lika litet i skapelsen och förshnen förbisett, som i återlösningen förgåtit? Huru ringa wigt härwid ligger på förnuftets uppfattning af Guds gåfwor, finner man bland annat af Ap. Pauli ord 2 Cor. 10: 5, der det fordras att taga allt förnuft tillfångna under Christi lydnad. Är det menstliga förnuftet under wissa förhållanden så hinderligt för Herrans meddelanden, att det behöfwer fångslas, när fråga är att wisa Christus obetingad lydnad, så bör det icke medföra förlust af alla Guds gåfwor, att förnuftet, såsom hos de små barnen, icke kan utöfwa någon hindrande inwerkkan. Då Baptisterna drifwa den satsen, att menniskan först skall hafwa tro, innan hon döpes, så är ju med detsamma sagt, att alla de, som döpas inom det samfundet, också hafwa tro. Med baptisdopet gifwes alltså wittnesbörd om tro, och detta wäl efter dopförrättarens utskilning. Lika owärdigt, som det är att härtill använda dopet, ifhinnerhet som detta dopwittnesbörd kan komma att gifwas åt hycklare, lika otillbörligt är det att tyda wår Frälsares ord i Marc. 16: 16 så, som skulle de angifwa ordningen, i hwilken tron och dopet stå till hwarandra. Som wi weta, lyder den noggranna öfversättningen af dessa orden så: **Den som är troende och har blifwit döpt, han skall warda salig.** Här utmärkes ingalunda ordningen emellan dopet och tron, utan här säges endast, att till salighet fordras, att menniskan skall vara en troende döpt eller en döpt troende menniska; hwilketdera af dessa ord i satsen, som står först, förändrar icke saken. Det förräder werkligen stor swaghet, då man anser sig behöfwa att taga sin tillflykt till sådana der sökta bewis. Båda dessa påståenden, att lärandet owilkerligen skall gå före dopet, och att menniskan skall tro först och döpas sedan, äro följaktligen baptistiska påhitt, utan ringaste grund i skriften. Då skriften lärer, att utan tro är omöjligt tackas Gud, och baptisören lärer, att barnen redan från födelsen äro Guds barn, följaktligen hafwa tron, så innebär det en motsägelse, att barnen ändock undanhållas dopet; ty när der är tro först, bör det ju enligt denna grundsats blifwa dop sedan, eller hwad hindrar då, att dessa icke döpas? Satsen att man skall tro först och sedan döpas, leder antingen till den slutföljden, att efter dopet intet affall ur nåden kan ske eller till det påståendet, att om ett affall efter dopet sker, skall nytt dop erhållas, så ofta som upprättelse sökes. Därföre hafwa också baptisterna söndrat sig i dessa två riktningar, hwaraf det ena partiet antagit det owilkerliga nådewalet, det andra wederdöpanDET.

Vidare frågas, om någon kan motsäga den erfarenheten, att Guds helige Ande ledsagat och wälsignat flera sådana menniskor genom detta lifwet in åt den saliga ewigheten, hwilka aldrig hafwa fått annat dop än det, som gafs dem i deras späda barndom. Jag will här endast nämna Luther, Bengel och Noos, fastän en stor skara kunnat uppräknas, hwilka werkat med wälsignelse inom Christi kyrka icke allenast medan de lefde, utan äfwen genom sina skrifter intill den dag, som i dag är. Huru kan man tänka sig möjligheten af en sådan Andans utgjufelse öfwer dessa män, om Guds Ande skulle bekräfta det påståendet, att barndopet är syndigt och utan giltighet, på samma gång, som Han bekräftat den sanningen, att utan en warden född af watten och Andanom, kan han icke ingå i Guds rike. En baptistifirare utesluter således från Guds rike alla dem, hwilka icke hafwa fått annat dop än barndopet, och faller dermed möjligen domen äfwen öfwer sin egen fader och moder, oaktadt den ene eller den andra lefwat och dött under frimodig bekännelse af Jesu Christi namn och föregått med en renhet i wandeln, hwar till ingen Baptist kunnat framwisa något wärdigare.

Då af kyrkofädernas skrifter framgår, att barndopet redan från och under deras tid war allmänt i bruk inom den christna församlingen, äfwen som att det gansta tidigt uppstod motsägelser och gjordes anfall mot barndopet, för att bestrida dess nytta, så innebär det en gansta betecknande och särfildt maktpåliggande märkwärdighet, att ingen enda af barndopets motståndare i den första christna tiden wägar framkomma med det påståendet, att barndopet icke härleder sig från sjelfwa Apostlarna, hwilket likwäl, om så hade warit förhållandet, då lättare än sedermera kunnat ådagaläggas, om man eljest icke besarat wederslägning genom trowärdiga vittnen ända från Apostlarnas dagar, nemligen genom vittnen, som erhållit sanningen från första eller andra hand, genom 70 eller 80 års män eller qwinnor, som blifwit döpta af Apostlarna i deras späda barndom eller genom sådana personers barn, hwilka hört det omtalas af deras fromma förältrar.

Betraktar man slutligen dopets egentliga natur, så framgår också tydligen deraf, att de späda barnen böra döpas. Till döpsens natur hörer, att den tremige Guden genom dopet förbinder sig med den döpta menniskan att hos henne uträtta allt, som erfordras till hennes delaktighet uti den af Jesus erlagda försoringen, för så widt och så snart hon icke uppsätligen sätter sig deremot. Denna delaktighet winnes genom tron, som i nya födelsen upptändes i menniskans hjerta. Att döpsen innefattar denna pånyttföddande kraft genom ordet och Andan, som äro med watten förenade och werksamma, ådagalägger Jesus, då Han för ingäendet i Guds rike fordrar, att menniskan skall födas af

watten och Anden, hwarmed tybligen dopet åsyftas. Detsamma wisar också Ap. Paulus, då han kallar döpelsen ett bad till åstadkommande af ny födelse och den helige Andes förnyelse. Då nu barnen enligt skriftens vittnesbörd äro af naturen wredens barn såsom alla de andre, och JEsus bethgar, att himmelriket också hörer barnen till, så måste barnen genom döpelsen födas på nytt, för att få del i Guds rike. Men emedan Baptismen utgår från den förwända åsigten, att barnen äro fria från synd, att de icke hafwa något syndaförderf, sedan JEsus burit hela wredens syndaskuld, så anse de också, att barnen icke behöfwa dopet, emedan barnen förut äga allt, hwad de eljest i dopet skulle kunna få. En följd af denna willfarelse blir äfwen det mot Herren förnärmande yrkandet, att en menniska, som i spädate åren blifwit döpt, måste döpas om igen, ehwad hon blifwit uti det förmenta medfödda nådaståndet qwar, eller hon derifrån affallit och söker upprättelse. När man nu besinnar, att döpelsens sakrament utgör å Guds sida sjelfwa förbindelsesanstalten, hwarigenom förbundet med menniskan warder stadfastadt, men tron utgör förbindelsemedlet å menniskans sida, hwarigenom hon ingår i förbundet med Gud, så måste ju förbindelsehandlingen å Guds sida hafwa samma giltighet, samma oryggliga värde och waraktighet, antingen menniskan tror eller icke tror, antingen hon står eller faller, ja, om hon och aldrig för sin del inginge i förbundet genom tron, eller hon å sin sida tusende refor öfwerträdde förbundet. Döpelsen å Guds sida skulle dock stå fast, ty tro wi Honom icke, så blifwer Han dock trofast, Han kan icke neka sig sjelf, 2 Tim. 2: 13. Då således menniskans otrohet icke kan göra Guds trohet om intet, så göres döpelsen å Guds sida icke om intet derföre, att tron å menniskans sida förloras. Att begära ett nytt dop, innebär således en djefwulst bestyllning mot Gud, att han skulle på sin sida hafwa brutit det ingångna förbundet, fastän det icke är Han, som brutit förbundet, utan menniskan, när hon förlorat tron. För att komma åter in uti det brutna förbundet behöfwes ny tro, men icke nytt dop. Från hwilken sida man alltså betraktar den baptistiska lärobyggnaden, finner man, på hwilka lögnaktiga och falska grunder den blifwit uppförd. Det har derföre återigen börjat inträffa, att den stycke för stycke håller på att ramla öfwer ända. Baptister och Methodist, båda partierna afarter af den reformerta bekännelsen, således i sjelfwa werket själsfränder, anfälla ofta hwarandra och utwisa både i tal och skrift hwarandras willomeningar, men endast då de slå sig tillsammans för att anfälla Lutheriska kyrkans lärobyggnad äro de sinsemellan eniga och kalla då hwarandra trosbröder. Det är emellertid en härlig sak, att Lutheriska bekännelsen är fotad på de

allra oryggligaste grundwalar, så att den kan tåla wid sådana förenade anfall, utan att wakla.

2:o. Likaledes lära Methodisterna, i öfverensstämmelse med reformerta lärobegreppet, att i d. h. nattwarden eger rum endast ett andeligt och himmelskt, men icke ett sakramenterligt ätande och drickande. Nattwarden betraktas af Methodisterna hufwudsakligen såsom ett bekännelse-tecken å människans sida och ett bekräftelse-tecken å Guds sida. Så heter det i den 18 af deras religions-artiklar: „Herrans Nattward är icke allenast ett tecken på den kärlek, som de kristna böra hafwa till hwarandra inbördes, utan snarare ett sakrament (helig bekräftelse) på vår förlofning genom Christi ödd, så att för dem, som rätteligen, värdigt och i tron anamma desamma, blifwer brödet, som wi bryta, en delaktighet af Christi lekamen och likaså wälsignelsens kalk en delaktighet af Christi blod.“ — Vidare: „Christi lekamen och blod gifswas, emottagas och åtnjutas i Nattwarden endast på ett himmelskt och andeligt sätt; och tron är medlet, hwarigenom Christi lekamen och blod emottages och njutes i Nattwarden.“ Så tydliga dessa ord och äro, uttydes meningen ännu tydligare, då Methodisterna smäda Lutheriska kyrkans på skriften grundade sanning, att Jesu lekamen och blod verkligen på ett sannfärdigt, dock sakramenterligt sätt ätes och drickes i Nattwarden. Lutheriska kyrkan bekänner om Altarets sakrament, att deruti sannfärdeligen ätes och drickes med munnen Christi lekamen och blod uti bröd och win, äfwen om presterna, som utdela Herrans Nattward eller de, som anamma den, icke tro eller eljest misbruka d. h. Nattwarden. Sådant begabbar Methodisten i dessa ordalag (sid. 15): „Då Christi naturliga lekamen i alla fall är med i Nattwarden (enligt kyrkans uttryckliga ord) och naturligen ätes „med munnen,“ så fås genom „i, med och under“, „är“ det resultat, att en naturlig måltid i Nattwarden serweras, bestående af bröd, kött, win och blod, hwilket allt sannfärdeligen ätes med munnen af såwäl en ogudaktig lif Judas som en helig lif Petrus. Min tro räcker icke till här, men jag will lemna saken, sägande skonsamt: jag wet ej, hwad Lutheriska kyrkan lärer om Nattwarden.“ Så långt Methodisten. På samma sida af samma skrift heter det: „Lutheriska kyrkans lära om Nattwarden har derföre alltid warit oförklarlig.“ Methodisterna firar alltså en Nattward, som han till alla delar kan förklara, längre wägar han icke gå. Hwad som häraf är uppenbart, är först och främst, att Lutheriska kyrkan och Methodisterna ha alldeles motsatta åsigter om Nattwarden, likasom om dopet, ty hwad den förre tror och bekänner, det förkastar den senare derföre, att det är oförklarligt. Den strid, som Methodisterna öppnat mot vår kyrka rörande Nattwarden, är alldeles

samma strid, som utkämpades mellan Luther och Calvin, och som till väsendtligaste del wallade, att dessa män åtskiljdes. Det är således lögnaktigt föregifwande, då Methodisterna påstå, att de icke predika sådant, som leder till söndring från Lutheriska kyrkobekännelsen. Gufwudsaken äfwen i denna fråga beror nu derpå, hwilkendera bekännelsen har Kristnen på sin sida. Det torde wara bekant, att Methodisterna för ett blott andeligt ätande af Jesu kött och drickande af Jesu blod i Nattwarden åberopa Jesu tal uti Joh. 6 kap. der Jesus säger: Hwilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han hafwer ewinnerligt lif och jag skall uppwäcka honom på den yttersta dagen. Häraf drager man den falska slutsatsen, att, om den owärdige Nattwards-gästen skulle i Nattwarden äta Jesu kött och dricka Hans blod, skulle Jesus med desamma tillförsäkra honom ewinnerligt lif samt loswa, att Jesus skulle blifwa i honom, och han i Jesus, hwilket wore orimligt; derföre, säger man, så owärdiga Nattwards-gäster i Nattwarden icke Jesu lekamen och blod. Dock kunna genom ingen sansad bibeltolkning dessa Jesu ord i sitt närmaste syfte hänföras till d. h. Nattwarden, enär Nattwarden, då de talades, ännu icke war inrättad. Jesus skulle då hafwa talat om en sak, som icke fanns till och i så fall hade lärjungarne icke kunnat fatta något begrepp om, hwad Jesus lärde. Han talade wid detta tillfälle om det andliga ätandet och drickandet, som kan ega rum likasåwäl utom som uti Nattwarden, men som icke engång uti Nattwarden eger rum, då tron saknas. Till det andliga ätandet och drickandet af Jesu lekamen och blod fordras tron, den samma och lesiwande tron, ty Jesus säger, att den, som så äter och dricker, hafwer ewinnerligt lif. Men till ett sådant ätande och drickande är Nattwarden icke nödwändig; eljest skulle ingen, som saknat tillfälle att begå Nattwarden, kunna hafwa ewinnerligt lif. Men som detta andeliga ätande och drickande består deruti, att menniskan under det redeliga och trägna bruket af Guds ord, med tron tillegnar sig fulla wälsignelsen af Jesu lekamen och blod, hwilken tillegnesse kan ske äfwen utom sakramentet, så kan man af dessa ord, icke draga den slutsatsen, att otrogna Nattwards-gäster i Nattwarden icke skulle emottaga Jesu lekamen och blod sakramenterligen, ty Nattwarden förlorar icke arten af ett sakrament, derföre att menniskan i otro åtnjuter desamma, och att äfwen de, som på owärdigt sätt begå Nattwarden, äta Jesu kött och dricka Hans blod lika wäsentligen som de troende menniskorna, kan man finna af sjelfwa instiftelse-tillfället, enär Jesus icke gjort något undantag för Judas, hwilken (enligt Luc. 22: 21, der Jesus säger: Dock si, min förrädarens hand är med mig på bordet) war med och deltog i Nattwardens åtnjutande (se Bengels Gnomon till detta ställe). Desutom

blir detta alldeles klart af 1 Cor. 11: 27 fl.: **Hwilken nu owärdeliga äter af detta bröd och dricke af Herrans kalk, han blifwer saker på Herrans lekamen och blod.** Men pröfwe menniskan sig sjelf och äte så af det brödet och dricke af den kalken; ty den owärdelige äter och dricker, han äter och dricker sig sjelfsom domen, icke åtskiljandes Herrans lekamen. Enligt Joh. 6 kap. kan den obotsfärdige Nattwardsgästen icke andeligen äta Jesu kött och dricka Hans blod; och skulle han nu enligt Methodistiskt uppfattning icke heller sakramenterligen äta Jesu kött och dricka Hans blod i Nattwarden, så skulle obotsfärdiga Nattwardsgäster i Nattwarden hwarken andeligen eller sakramenterligen få Jesu lekamen och blod, de skulle i Nattwarden icke emottaga annat än bröd och win. **Hwad fara eller hwilken själaskada skulle de obotsfärdige då befara af ett owärdigt Nattwardens begående?** Huru kunde Ap. då säga om dem, att de blifwa säkre på Jesu lekamen och blod, att de äta och dricka sig sjelfswa en dom, att de icke åtskilja Herrans lekamen, om de der åtnjöto endast bröd och win. I detta fall skulle Ap. hafwa uttryckt detta förståndande så: **Han blifwer saker på bröd och win.** Bröd och win wore ju nemligen då det enda, som en obotsfärdig människa skulle få i nattwarden. I öfrigt fasthåller Lutheriska kyrkan lika ståndaktigt som Luther sjelf uttrycket, som Jesus använder wid instiftelsen och Paulus efter honom oförändradt anförer, såsom han det undfått af Herranom: **Detta är min lekamen, detta är mitt blod.** Här utropar Methodisten: „Min tro räcker icke till här!“ **Hwarföre?** Jo, derföre att han ingen tro har. Han kunde ju så gerna med oss andre widblifwa detta: **Jag förstår det icke.** Men finnas då inga andra läror i Skriften, som han icke förstår och ändoc bekänner? Troligen, ehuru han ännu icke uppenbarligen förnekat dem. I läran om Nattwarden har han således gjort gemensam sak med andra fritänkare och sanningens förnekare, och derföre är icke heller underligt, att dessa i sin ordning bistå honom igen med sitt förswar. Här låter man sig icke nöja med tomt prat, ty detta är ett, och en grundlig bewisning är något annat.

3:o. Nu också några ord rörande **“frälsningen”**, blott för att ådagalägga bestämdheten af de befullningar och anklagelser, som Methodisterna rikta emot Lutheriska kyrkan. En Methodist, sannolikt en framstående medlem i det samsundet, säger (Nilsson sid. 9): **“Jag finner Lutheriska läran lära ingen ting wißt rörande frälsningen, det viktigaste af allt, det egentligen enda wigtiga, är mycket i wirrwar.”** Sedan anföras flera, efter mitt förmenande, mycket härliga lärdomar af Luther både om döpelsen och om den gamla människans dödande genom daglig ånger och bättring, till

en del hemtade ur Luthers första, allmänt erkända mästerverk, hans lilla katekes, hvarom slutligen säges (sid. 11): "Resultatet af allt detta blir, jag wet icke, hwad Lutheriska kyrkan lärer rörande frälsningen, ingen kan weta det. Sjelfwa des symboliska böcker samla i oreda här, lofwa frälsning än hos Kristus, än i dopet, än genom daglig ånger och bättring, än ingen frälsning i detta lifwet, utan blott en onyttig, fruktlös stråfwan derefter, tills döden (märkwärdigt nog! fåfänga inbillning!!) bryter sin egen udd synden, gör slut på eländet och förer till den ewiga härligheten." Den bitterhet, som uttalas i det följande, will jag stona förståndigt tänkande menniskor från att här se upprepad, må detta stå för Methodistamsfundets räkning. Emedertid höra wi, att Methodisterna anklaga vår kyrka för att vara en andelig sköka, som skulle dyrka många frälsare. Hon skulle hylla döpelsen som en frälsare derföre, att Luther skrifwer om döpelsen, att den werkar syndernas förlåtelse, frälsar ifrån döden och djefwulen, och gifwer ewinnerlig salighet. Ånger och bättring skulle ock göras till frälsare, emedan det i vår katekes säges, att döpelsen betyder, att den gamla menniskan skall genom daglig ånger och bättring förqwäswas och dödas m. m. Detta allt skulle nu vara Lutheriska kyrkans wirrwar, des hufwudsakliga willfarelse. Huru skall denna kyrka här kunna resa sig ur sina ruiner? Här synes den ju hafwa fått sjelfwa dödsstöten och alla des medlemmar skulle hafwa samlat i 300-årig blindhet, upptäckt först genom det Methodistiska huset. Men jag skulle kunna glädja skadelystna Methodister med den uppgiften, att Lutheriska kyrkan efter Methodistisk uppfattning har ännu flera frälsare och kan äfwen gifwa skäl ur skriften för ett sådant påstående.

Först och främst bör man betänka, att Luther om döpelsen uttrycker sig alldeles på samma sätt, som Ap. Petrus. Wi läsa nemligen i 1 Petr. 3: 21, der i det föregående är taladt om det watten, genom hwilket Noak och hans hus räddades: Hwilket nu ock oß saliga gör i dopet, som genom hint betydtt är (icke att köttens smittor afläggas [också detta emot Methodisterna], utan att man hafwer ett godt samwete till Gud) genom Christi uppsändelse. I stället för att anfälla Petrus, riktar man sina anfall mot den i denna sak alldeles ofskyldige Luther. Om wi nu icke taga för godt Methodistiska beskyllningar om Lutheriska kyrkans wirrwar, hwilket wirrwar framställes icke då i d. h. Skrift sjelf? Huru orätt och obetänksamt uttrycker icke då Gud sjelf sin lära rörande den framför allt wigtiga frälsningen? Paulus, rörd och ledd af den helige Ande, talar om, att en lärare under wißsa wilkor är en frälsare både för sig sjelf och andra. I 1 Tim. 4: 16 skrifwer han till denne sin medhjelpare i predikoembetet: Haf akt på dig

sjelf och på lärdomen, blif i dessa stycken, ty om du så gör, frälsar du dig sjelfwan och dem, som dig höra. Ap. Jacob talar om, att den ena menniskan frälsar den andra, då han Jac. 5: 19, 20 säger: Käre bröder, om någon ibland eder fore will ifrå sanningen, och någon omwände honom, han skall weta, att den der omwänder en syndare af hans wägars willa, han frälsar ena själ ifrån döden och skyler all öfwerträdelse. Samme Ap. Kristwer Cap. 1: 21 om Guds ord att det frälsar. Han förmanar: Anammer ordet med saktmodighet, som i eder plantadt är, det edra själar kan saliga göra. Äfwen Profeten Hezechiel begagnar samma sätt att uttrycka sig. Han Kristwer, äfwen han, Herrans eget ord till en lärare uti den Judiska församlingen, Hez. 33: 9: Förwarar du den ogudaktige för hans wäsende, att han må wända sig derifrån, och han icke will wända sig ifrån sitt wäsende, så skall han för sina synders skull dö, och du hafwer frälst dino själ. Man finner således, att Luther i denna sak uttrycker sig på ett sätt, som helt och hållet öfwerensstämmer med det uttrycksätt, som Herren sjelf använder i sitt ord. Swar och en bibelforskare, som icke är alltför okunnig eller i sin egen kärlek är allt för mycket wis, wet ganska wäl, att Herren öfwer allt i sitt ord begagnar sig af ett sådant figurligt talesätt, och äfwen derigenom nedlåter sig till de enfalldige; att Han för framställningen af sina höga sanningar lämpar sig efter det allmänna uttrycksättet. Både lärda och olärda finna sig i allmänhet häraf tillfredsställda. I det alldagliga talet uttrycker man sig på samma sätt. Man säger t. ex., om ett kraftigt och wälgörande läkemedel: detta räddade mitt lif, ty så snart jag begagnade det, stillades mina plågor, som woro nära att döda mig. Härigenom har jag ju icke förnekat läkarens skicklighet, som föreskref just det medel, som passade, eller den wälsignelse, som Gud inlade uti det använda läkemedlet. Om jag håller på att drunkna, så säger jag till den, som i yttersta stunden förde mig upp utur djupet: Du har räddat mitt lif, fastän jag tacksamt erkänner, att det war Gud, som utstäckade detta redskapet till min räddning, just i det afgörande ögonblicket. Luther har således icke begått något fel, han har iakttagit den Apostoliska förmaningen 1 Petr. 4: 11: Om någon talar, han tale såsom Guds ord. Beskyllningen i denna sak är dum, arg och listig, men icke det ringaste farlig. Anfallet är försåtligt, för att så mycket möjligt är nedsätta Lutheriska kyrkan i enfalldigt folks ögon, men icke har detta kunnat ske „i kärlek af ett renadt hjerta.“ Lutheriska kyrkan uppbygger sig på sin aldra heligaste troslära, hwilken bewisat och bewisar sig hwila på Apostlarnas och Profeternas grund, der Jesus Kristus är öfwerste hörnstenen.

4:o. Omvändelsen framställes af Methodismen på egen-
domligt sätt. Dets uppfattning af den saken är efter mitt för-
menande sles och osund. Methodismens grundläggare är, såsom wi
weta, John Wesley, som lefde uti en tid, då icke endast rå okun-
nighet, utan äfwen en allmän andlig sorglöshet förefanns. Ghuru
uppsotrad inom Reformerta kyrkan, bragtes han dock till allwarlig
omtänka genom Luthers skrifter. Då han såsom lärare uppträdde
med glöddande nit mot den tidens rådande nådeförakt, bestraffande
synder af alla slag, som då gingo i swang, wäckte han och kunde
icke annat än wäcka stort uppsående, och många wakenade ur sä-
kerhetens djupa sömn. Han wann öfwerallt, hwarest han upp-
trädde, stort tillopp och äfwen detta dref honom till ytterligheter.
Därför tillhörde han Reformerta kyrkan, hwilken ur sitt sköte upp-
ammat så många sekter. Swad denne man, såsom jag will tro
af sant nit började, det ha flera efter honom trott sig om att
fortsätta, dock utan att ega hans gåfwor och anseende, och det har
gått med denna sekt, som det wanligen går med alla dyslika, att
djerfheten wärer och den sneda riktningen kommer allt mer och
mer på sned. Att framställningen om en syndares omvändelse
redan ifrån början fått en ganska farlig misrättning, kan man
bland annat finna af en berättelse, som denne Wesley gör om
en person, som bekänner om sig sjelf: (se strödda tankar om den
kyrkliga meningsskriden i vårt land sid. 32) „Sedan en Herr
N. predikat, höll han möte. Under hans sista bön kände jag
mig alldeles öfwerwäldigad af Guds kraft. Jag erfor en djup
förändring i sjelfwa djupet af mitt hjerta och ifrån den tiden
har jag ingen wrede känt, intet högmod, inga onda begärelser
af något slag, ingen ting mot Guds rena kärlek stridande,
hwilken jag känner beständigt.“ Härom uttalar nu Wesley detta
omböme: „Ett sådant exempel har jag aldrig sett förut, om ett
sådant har jag aldrig läst: en människa blir öfwerbewisad om
synd, omvänd till Gud och förnyad till kärlek inom 12 timmar.“
Efter detta och flera andra mönster antaga Methodisterna en plöts-
lig omvändelse, en omvändelse, som fullbordas på så förnimbart
sätt, att människas, som är omvändelsens föremål, skulle känna
timma och stund, då omvändelsen fullbordas med trons upptän-
dande. Omvändelsen skulle således efter Methodistiskt uppfattning
wara snart sagt ögonblicklig och nya födelsen kännbar. Äfwen i
denne punkt är den i strid emot Lutheriska kyrkans framställning.
Lutheriska kyrkan antager i öfwerensstämmelse med Guds ord, att
människan, som blifwit ett föremål för den omvändande nåden,
kan förnimma och verkligen förnimmer begynnelsen och fortsätt-
ningen af d. h. Andas werksamhet på hennes hjerta. Då Jesus
förmanar: Går in igenom den tränga porten; ty den porten är

wid etc. — och menniskan åttlyder denna förmaning, så märker hon och kan icke annat än märka, då en sådan wändning uti hennes gamla förhållande föregår. Men att sjelfwa tronns uppståndande, nya föbelseshandlingen är fördold, wisar Jesus tybligen, då han säger just med hänseende till nya föbelsen: Wädrret blås, hwart det will, och du hörer des röst, och du wet icke, hwadan det kommer eller hwart det far; alltså är hwar och en, som af andanom född är, Joh. 3: 8. Jesus säger desutom i Matth. 5: 3, att det är under andens fattigdom eller fattigdomen i anden, som Guds rike blir menniskan tillhörande. Men på det att Methodisterna regelmässigt må kunna genomföra sin omwändelseheori, gå des predikanter tillwäga på ett stormande sätt, som förnämligast går ut på att uppstaka känslan och sätta den arma menniskan uti ett slags hänförelse. För detta ändamål använda Methodisterna många konstlade medel, bland hwilka prof. Cornelius i sin kyrkohistoria räknar de stora s. k. lägersammankomsterna, den s. k. botbänken m. m. Någon förståndets upplysning och öfwerlygelse kommer härwid mindre i fråga, utan sedan känslan förut blifwit satt i swallning genom en uppstakande försträckelse, bjuder man till att på samma wäg framkalla de ljuswaste erfarenheter, den behagligaste känning af nåden, och så är det hela omwändelseverket färdigt, ja, ibland så färdigt, att den förut förstökade syndaren blir alldeles syndfri på några timmar, eller åtminstone, såsom det läres, kunde bli det. Att detta går ut på profelytmakeri, torde wäl icke anses swårt att inse. Att methoden är beräknad på att göra effekt och skaffa anhängare under förewändning att predika Kristus och omwända själar, kan ingen förmena mig att mistänka. Med rätta har denna method blifwit liknad wid en machin, hwarigenom christna fabriceras, och att på sådant sätt en fanatiskt christendom och ett till stöjeri med heliga ting gränsande stremteri mångenstädes alstras, har nog blifwit en bedröflig erfarenhet. Detta skall nu wara det sätt, hwarpå dessa omwända heliga frambara för werlden sitt wittnesbörd om Kristus, utom hwilket ingen sann gudsfuktan i landet kan finnas. Men att flertalet af Methodisterna sjelfwa för egen del icke måtte sätta högt wärde på sin omwändelse, eller till densamma hysa något synnerligt förtroende, ådagalägga de derigenom, att de widt och bredt, i tid och otid, med kända och okända tala om sin egen omwändelse. Wore den icke ett menniskwerk, således i sjelfwa werket sämre än ingen omwändelse, så behöfde de icke på stremt gå omkring i byar och gårdar, för att berömma sig af densamma. Wore den ett werk af sanningens helige ande, så skulle den nog bekräftas på åblare och wärdigare sätt. Seke kan den staden böljas, som ligger på ett berg. För att nu göra denna tillkonstlade omwändelse

rätt priswård, så hörer det också till saken att förkasta och utdöma den omvändelse, som är en verklig och sann omvändelse, men som åstadkommit, att jag så må säga, efter helt annan method. Methodisterna säga sig sjelfwa wara så medgörliga och beskedliga, att de medgifwa, att sann christendom finnes och kan finnas äfwen under andra christna bekännelseformer, men då någon, som wi hålla för en allwarlig christen, som i stillhet och ödmjukhet både slitigt brukar och redeligt lefwer efter Guds ord, förklarar, att han icke will tråda öfwer till deras samfund, så dömes han som en hedning, så att någon egentlig tillämpning af det gjorda allmänna medgifwandet aldrig kommer i fråga. Jag känner icke något religions-samfund, som wisar mindre fördragssamhet än just det, som berömmar sig af att hos alla sina medlemmar finna kärlek af rent hjerta.

5:o. Om Methodisternas, jag kan gerna säga, gudlösa lära om helgelsen, eller deras syndfrihetlära wore mycket att säga, men de hafwa sjelfwa dragit försorg om wedeläggningen. Methodisterna påstå, att syndaförderfwets frö måste utrotas ur människans natur åtminstone en gång före döden, att detta syndaförderfwets utplånande kan ske på några timmar, ja, i ett ögonblick, men att det också kan draga längre ut, fastän det måste ske en gång före döden. När jag på ett husförhör tillfrågade en ifrig Methodist, om arssynd eller syndaförderf finnes hos en omvänd människa, kunde jag på denna fråga icke få något annat svar än detta: Utan helgelse får ingen se Herren. En annan Methodist, som antager ett något philosophiskt utseende, skrifwer (se Smith sid. 26): Försoningens wälgerningar äro dels owilkorliga, dels wilkorliga. Bland de owilkorliga anmärka wi kroppens uppståndelse, både de rättfärdigas och de orättfärdigas, borttagandet af arssyndens skuld, så att den icke tillräknas öf o. s. w. Således är det hans påstående att Gud för Christi skull owilkorligen eller utan asseende på, huruvida människan genom tron blir delaktig af Christi försoning eller icke, skall fria henne ifrån arssyndens skuld. Är detta också ett bewis för den satsen, att Methodisternas lära är oprutadt bibliskt, att de icke lära ett bud mera eller ett jota mindre än hwad bibeln lärer, att hwad den ene lärer, det lära och antaga de alla, ty de tala alla ett? Både i tal och skrift ifras mycket för deras älsklingsidé: Syndfriheten eller som de upprepade och åter upprepade gånger uttrycka det i det hos dem till ett ordspråk wordna: kärleken af ett renadt hjerta. Med denna syndfrihet förstå de att arssynden verkliga blir i detta lifwet alldeles utplånad ur de troende människornas hjertan, att der således hos dem alldeles ingen synd finnes, allra minst någon verklynd (swaghetslynd wilja Methodisterna icke höra omtalas), att

de werkligen antaga en sådan syndfrihet är temligen lätt att bewisa, fastän de ibland synas något tveksamma och rädda för att helt tillstå det. Guru ofta upprepa de icke gent emot Lutheriska läro-begreppet, att Jesus är en Frälsare i dag, att de ega kärleken i ett renadt hjerta, och att utan helgelse ingen får se Herren, allt detta i annan mening nemligen än hwad Lutheriska kyrkan härmed förstår, och således måste de anse detta på sitt egna wis. De bestylla Lutheriska kyrkans prester för den läran, att icke Jesus utan döden frälsar ifrån synden, hwilken bestyllning lärer vara intagen i någon deras tidning, äfwen som att ingen lärare inom Lutheriska kyrkan lofwar hel räddning ifrån synden. Hwad will nu detta betyda? Hwad säges wäl genom dessa anklagelser? Då Lutheriska kyrkan lärer, och jag har aldrig hört eller hört ontalas, att någon af des prester lärer annorlunda, att Jesus frälsat ifrån syndens skuld, syndens straff, syndens herrawälde och syndens inneboende; lärer att en menniska blir tillerkänd denna frälsning i rättfärdig-görelsen af tron, att hon i nya födelsen får kraft att motstå syn-dens retelser, men att hon först i en salig död får syndaförderfswets rot och känsla utplånade, samt att hon genom tron på Christus och för hans skull blir räknad hos Gud, som om hon intet synda-förderf hade eller hade haft, fastän hon både har och haft det, och ehuru förderfswet i sig sjelf är lika stort efter som före omwändel-sen, och att der från detta syndaförderf härfluta många ströplighe-ter, fel och brister, hwilka den omwända menniskan får bekänna, beklaga och hos Gud söka daglig förlåtelse för; så måste Metho-distiska framställningen om syndfriheten betyda, att sjelfwa synda-förderfswet skall blifwa före döden helt och hållet utränsadt, det må nu ske på längre eller kortare tid. Utminstone några af Metho-disterna i wårt samhälle anse sig helt wißt redan hafwa upphun-nit detta fullkomlighetens mål, behöfwa alltså icke fast fara deref-ter. Det kan icke vara deras mening, att man genom rättfärdig-görelsen winner en tillräknad helighet, som åtföljer tron hela wägen igenom, ty det lärer Lutheriska kyrkan på grund af hela skriftens tydliga wittnesbörd. Särskildt må här åberopas Ap. Pauli ord i 1 Cor. 1: 30, der wi läsa, att Jesus Christus är os af Gudi gjord till wisdom och till rättfärdighet och till helgelse och till förlofning. Hwarföre skall man här utesluta helgelsen, då man will behålla allt det öfriga? Hwarf hafwa Methodisterna hänwi-sat Ap. Johs. ord i 1 Joh. 1: 8: Säge wi, att wi hafwa ingen synd, så bebraga wi os sjelfwa och sanningen är icke i os. Den benådade, högt begäfwade, framför andra kärleksfulle och bedagade Ap. Johannes säger detta icke om andra mindre försigkomna christna, utan han räknar sig sjelf till dem, om hwilka han här talar: Säge wi, att wi hafwa ingen synd, så bebraga wi os

sjelfwa. Sanning talar ingen menniska, som så talar och säger: wi hafwa ingen synd. Men Methodisterna blunda för allt sådant, som icke passar sig för deras system, eller och gripa de till konstiga utvägar för att få striften på sin sida. Så har man försökt komma ifrån detta så bindande skriftställe på det sättet, att man antager, att Aposteln med sina ord uti den derefter följande 10 v. der det heter: Säge wi, att wi hafwa icke syndat, då göre wi honom till ljugare och Hans ord äro icke i of, skulle hafwa lik som rättat ett misstag i 8 v. och således med uttrycket i 8 v. hafwa synd icke wille säga något annat än hafwa syndat, fastän hwar och en wäl wet, att Ap. har reda på, hwad han säger, och äfwen förstår, att det är en helt annan sak att hafwa synd och att hafwa syndat. Aposteln erkänner båda delarne, Methodisterna endast det sednare, men ej det förra (se Smith sid. 37). Nu undras, huru en fullkomlig och syndfri Methodist skulle wilja beswara den frågan, som den helige Guden ställer till alla: Ho kan säga: jag är ren i mitt hjerta och klar ifrån mina synder? Ordspr. 20: 9. Eller hwarföre har Herren på tre olika ställen i skriften till swar just på denna fråga upprepat alldeles samma ord: Det är ingen menniska på jorden, som godt gör och icke syndar, Ordspr. 7: 21, 1 Kon. 8: 46, 2 Chrön. 6: 36, om icke för att göra den saken så mycket mera öfvertygande för det egenära hjertat, tillstoppa all mun för skrytet om syndfrihet och fullkomlighet? Under det Ap. Paulus kände sig som den förnämligaste bland syndare, äfwen sedan barmhertighet blifwit honom wedersfaren, bröstas sig Methodisterna deröfwer, att han har ingen synd, att han är fullkomlig i kärleken och, såsom det följdriktigt någonstädes lärar vara uttryckt, han behöfwer icke bedja om förlåtelse för egna synder, utan endast för andras. Här skulle således icke vara af nöden att sara efter fullkomlighet. Men då vår barmhertige Frälsare förmanar alla sina lärjungar: Warer fördenksfull fullkomlige, såsom eder himmelske Fader fullkomlig är, Matth. 5: 48, wisar Han, att en sådan fullkomlighet saknas, efter Han dertill uppmanar, sedan Han förut warnat för de felsleg och misstag, hwartill menniskan så lätt låter förleda sig. Öfwerallt i skriften förutsättes syndafördeswet såsom ständigt inneboende och ständigt anfallande, eljest behöfde der ju icke talas om en oupphörlig strid emellan anden och köttet, om nödwändigheten att waka och bedja, ej heller säges, att anden är willig och köttet är swagt. Då en rätteligen omvänd menniska ju längre des mer får erfara sitt hjertas förderf, i detta sitt elände wandrar i räddhåga, fullbordar helgelsen i Guds räddhåga, samt söker och emottager en daglig rening i Jesu blod, så ser den af syndfrihetsinbillningen uppblåste intet af dessa ströpligheter, hwilka af fördeswet härröra. Med all sin wrånghet i lesfweret och, hwad

ännu värre är, i läran, anser hon sig som ett helgon framför alla andra menniskor. Följden af en sådan lära blir också den, att man icke aktar det som synd, hwilket är synd, utan håller det såsom helt oskyldigt, såsom en renhet och fullkomlighet, hwilket inför Gud och inför upplysta själar är en stuggelse. På den vägen kommer menniskan lätt till att förswara ihynnerhet det finare och med falskt andelighet utsmuktade syndawäsendet såsom det sannskyldiga goda, såsom det rättssinniga wäsendet.

Orsaken till en sådan förwillelse om synden är den, att man icke känner den helige och rättfärdige Guden; ty den, som icke känner Gud, känner icke heller sig sjelf. Då högmod är roten till allt ondt, så är, menniskan må nu vara Lutheran eller Methodist eller hwad hon wara will, dock ett i system förswaradt högmod, stadligare för henne sjelf och förderligare för andra, än den uppenbara ogudaktigheten, hwilken dock af intet christeligt religions-samsfund systematiskt förswaras. En af syndfrihetsföreställningen förtjust menniska är mycket swårare att bringa till allwarlig besinnning, är den tanklöse syndaren; en menniska med insupna willfarelser i läran är hårdare sluten för sanningen, än en menniska, som är medweten om sitt utswäfwande syndaleswern. Genom högmod och willfarelse i sammanblandning ligger vägen öppen till förhärdelse genom syndens bedragelse. Barnafkapswisshet kan en troende själ winna, men andeligt skryt och falskt andelighet i förening kan icke göra menniskan mottaglig för d. h. Andas wittnesbörd, utan måste hon wittna om sig sjelf, om något wittnesbörd skall winnas. När gingo Jesus och Hans Apostlar eller de första christna tillwäga såsom andeliga prejare? Ehuru man nu för tiden gör sig skyldig till den här bestraffade ofskickligheten, be-ropar man sig likwäl på sin syndfrihet.

I högsta måtto tröslös är en sådan syndfrihetslära. Om en fullt utbildad Methodist omsider skulle wakna ur sina drömmar och få känna sitt syndiga hjerta, så skulle han icke blott förkasta sin omwändelse, hwilken sannolikt icke är wärd något bättre öde, utan han skulle och efter sina grundsatser förkasta sin Frälsare, som icke kunnat hjälpa honom till den fulla frälsning, som han wäntat sig. Såwida han icke will förwända begreppet om synd, eller gifwa sig frihet att göra huru mycken orätt som helst under föreställning, att orätt icke är synd och således förbjudas i säkerhet, så skulle ingen annan utwäg återstå än att i förtwiflan anse sig förlorad. Antingen man går den längre omwägen genom säkerhet eller den kortare genwägen genom förtwiflan, är slutliga målet det ewiga förderstwet. „At menniskan fast beslutet att aldrig hwila det rena hjertat förutan, suckar och wäntar hon efter den fullkomliga kärlekens werk emottaget i ett ögonblick, att hon må

slippa syndens inneboende," allt efter Methodistiskt tungomål, så kan hon råka in uti en hopplös mödosam kamp, ur hwilken endast en redelig syndabekännelse kan rädda henne.

Icke heller blir i någon mätto Jesus förringad, Hans försoning förbisedd, eller tron nedsatt i värde dertföre, att man håller sig fast wid bibelns lära om syndaförderfwets inneboende intill en salig död; ty segern, som en christen genom sin Frälsare vinner, blir icke mindre, utan fastmer fullständigare, då han kan öfverwinna ett ondt, en synd, om hwilken Ap. säger, att den alltid lådar wid oss och gör oss tröga, än att endast hålla stånd emot de yttre fienderna, sedan den inre bundsförwandten skulle hafwa blifwit tillintetgjord. Det enda som derwid skulle gå förloradt, wore den egna berömmelsen. Methodisterna må döma och anse mig vara utan tro och blifwa utan salighet, bäst de wilja, jag bekänner dock enligt sanningen och en daglig erfarenhet, att mitt hjerta är ett argt och illfundigt ting öfwer allting, Ser. 17: 9, och gör mig mera besvär och bekymmer än allt annat. Sag öfwerlemnar utan förtrytelse det fullkomligen renade hjertat åt Methodisten att fröjda sig åt och berömma sig af tills vidare.

6:o. Ytlig, kristwidrig och hinderlig för sann religiös utveckling är Methodistiska kyrkoförfattningen. Inom det samsundet får lätt hwar och en, som har en mun, den talande är, kallelse att vara lärare. Med hwad grundlighet han förfunnar ordet, betyder mindre, endast han kan tala eller har en talande tunga. Hwad som fattas i kraftig och öfvertygande bewisning det måste ersättas genom ett häftigt ropande och skrikande, så att det höres långa vägar. Detta hörer till det brinnande nitets bewisning; härigenom skall ådagaläggas den kyrkas lif, eller för hwilket ändamål skulle det eljest tjena i de små kapellen eller i bondstugorna? Men ogräs har också lif. Det hörer äfwen till regeln och skall stämpla Methodismen som en Christi kyrka, att des predikanter tala fritt och icke skrifwa sina predikningar. Så gjorde Jesus och hans Apostlar, säger man, och det är klart och kan icke annat komma i fråga, än att Methodismens skomakare och skraddare, som utstickas att predika, måste vara på intet sätt mindre utrustade än Jesus och hans Apostlar; desse Methodistpredikanter kunna ju i intet stycke stå efter dem, som både wid talandet och skrifwandet omedelbarligen ledde af Guds Anda. Äfwen mycket framstående predikanter torde kanske komma att slita rätt ondt, om de skriffligen skulle författa en enda predikan. Utminstone känner jag en person, hwilken offentligen erkännt sig hafwa predikat, som skref såsom ordförande i kommunalnämnden sina fungörelser så, att de woro under all kritik. Till ett andeligt prat fordras icke heller mycken förberedelse, ihynerhet om det

sagda kan sägas om igen wid ena tillfället efter det andra. Emellertid skall det gå stormande till, såsom man får weta af Grauls Skiljolaror, derifrån jag här lånar ett stycke anfördt i strödda tankar om den kyrkliga meningensfriheten i vårt land, sidan 36, 37. „Wi låta en tyfslutherisk predikant i Nordamerika berätta: Ställets predikant (en Methodist) stormade under allt högre stegrad sjelfupphetsning löst på församlingen och lade henne sin bönemethod på hjertat, under det han talade allt hastigare och skrek allt häftigare, så att jag till slut förstod blott enskilda ord. Därför hans ansträngning icke utan önskad påföljd, ty ur qwinnohopen höjde sig med ens en röst, som på ett obekrifligen rysligt och hemskt sätt med stor häftighet oupphörligen skrek pity (nåd, förbarmande), så att hon till och med öfweröstade predikanten, som emellertid icke lät södra sig, utan fortfor att å sin sida ropa med all makt, så länge hans lungor mäktade. Sedan han omsider tyfnat, föll församlingen på knä, och en af klaffföreståndarne eller förmanarne bad nu på samma häftiga sätt högt för qwinnan, som emellertid icke upphörde att ropa pity; wid synnerligen anslående ställen af denna bön föll en del af församlingen in med Amen! I sjelfwa werket blef qwinnans pity i sin rysliga entonighet allt swagare, ware sig i följd af andtrutenhet eller derföre, att de ljufwa nådekänningarne och trosglädjen redan rörde sig hos henne; ty man plågar fortsara med bön och sång så länge tills pity öfwergår i ett glory (taq och lof), skulle det än draga ut dermed till midnatten. — Predikanten Herr M. uppmanade derefter de botfärdige själarne att framgå till botbänken, på det att församlingens böner och sånger måtte komma dem till godo. När emellertid det oaktadt ingen infann sig, så använde han den twearmade häfstången af lockande och försärande historier, hurusom de och de själarne dersammasstädes så hastigt kommit till nådens glädje och syndernas förlåtelse, „blifwit förda igenom till Guds barns saliga frihet;“ men hurusom andra åter, hwilka icke welat framgå, mycket ofta dött helt plötsligt och under betänkliga förbud. Dessemellan sade han flera gånger: „Wi blygas icke, om än ingen enda kommer, wi hafwa gjort vårt bästa.“ Ty så bortkomna äro dessa i sin omvändelsemethod, att framgåendet till botbänken af dem anses för det samma som botfärdighet, men icke framgåendet som obotfärdighet. Andtligen, sedan en af församlingens äldste Herr L. affyrat ännu det wädliga strämföttet, att för helt kort sedan en man i Cincinnati dött i „dyster förtwiflan“ derföre att han icke hörsammat kallelsen till botbänken, insunno sig twenne qwinnor, af hwilka den ena häftigt stånkade, samt temligen oansändigt och frampaktigt fäktade med armarna, så att det erfordrades både mod och sticklighet att lyckligt transpor-

tera henne till botbänken. Sedan hon nu här uppnått altarsfranket underlät Herr M. icke att yttra sin glädje öfver denna frukt af sina ansträngningar, i det han högt utropade: „Dofwad ware nu Gud.“ Härefter ömsom sjöng församlingen och både enskilda medlemmar deraf med hög röst för dessa botfärdiga, under det att ett och annat ord tillhwişkades dem än af predikanten än af förmanaren, än af andra personer. Tillika begynnade en qwinna, twärt emot Apostelns uttryckliga förbud, att bedja högt för de botfärdiga. Slutligen började den försträmnda qwinnan att upphässa fröjderop; nu erfor hon känningen af nåden och af sina synders förlåtelse.“

Det wädligaste af allt är ändock det, att Methodistkyrkan gifwer alla sina predikanter vittnesbörd om sann och lefwande tro på Kristus; den säger, att de alla äro pånyttfödda eller hafwa undergått hjertats omskärelse (Millsen sid. 43, 44). Hwem skall nu pröfwa och afgöra detta? Om det likwäl skulle hända, jag fruktar, att det händer, att en Methodistpredikant skulle wara en frymtare, så har han likwäl kyrkans vittnesbörd om lärjungaskap. Se en gång wår Gudomlige Frälsare gif så tillwäga, då Han utsåg och antog sina Apostlar. Bland dessa fanns en Judas, hwilken, ändock han war känd och blef warnad af Honom, som ransakar hjertan, den ende hjerteransakaren, likwäl icke blef utsluten från Apostlakallet förr, än han uteslöt sig sjelf. Se är hwar och en omvänd, som säger sjelf, att han är det, långt derifrån. Att det inom Methodistsamfundet icke lärer wara så noga med den inre pröfningen wid antagandet till lärare, endast man säger sig hylla och erbjuder sig wilja hålla med Methodisterna, kan man finna bland annat äfwen deraf, att en person, som öppet berömmar sig af att wara fritänkare, uppgifwit, ifall denna uppgift eljest är sann, att han blifwit erbjuden 5000 Rdr i årlig lön, om han wille åtaga sig att predika Methodism. Med djupt och heligt allwar borde man betänka Jesu egna ord i Uppb. 2: 23: Alla församlingar skola weta, att Jag är den, som ransakar njurar och hjerta och skall gifwa hwarjom och enom efter hans gerningar.

Hwad nu de öfriga medlemmarna af församlingen widkommer, så skola äfwen de antagas efter en bestämd method och pröfwad, så att, när de blifwit antagna, hafwa äfwen de med detsamma kyrkans vittnesbörd om genomgången omvändelse och bättring. Detta utrönes under sex månaders pröfwotid, också ett menniskopåfund. Se omtalas något dylikt på ett enda ställe i Skriften. Ingen af dem som på Pingstbagen mottogo d. h. Andes gåfwa eller eljest kommo till den hopen som trodde, sattes på sex månaders prof. Dessa singo vittnesbörd af d. h. Ande, men icke

af församlingen. Hvad skall utrönas under den sex månader långa pröfwotiden? Jo, det utrönas om de profundergående, som förut warit supare, swärjare, sabbathsbrytare, lösaktige och slagskämpar eller andra uppenbara syndare, kunna hålla sig under dessa sex månader, om de wilja fortsara att berömma sig sjelfwa såsom omvända och smickra hwarandra såsom syndfria. Sedan eller kanske redan förut får hwar och en af dem fullt upp att göra, för att samla ihop folk till deras gudstjenst, hwilket kallas att de utgå som missionsärer. Detta missionserande tillgår på det sättet, att de utfändas eller utgå åt stilda håll två och två, antingen två män eller en man och en qwinna, för att om söndags morgon bedja der och hwar i stugorna. De knåfälla och bedja för det husets folk och tala understundom så försämligt och föraktligt i sina böner för och om de närvarande, att mången endast af den anledningen öfwer gifwit sällskapet och fått affmak för hela anstalten. Mötas missionsärerna med den inwändningen, att man icke nu kan emottaga dem, emedan man ernat sig till kyrkan, der gudstjensten snart börjar, så heter det: Skolen I gå till stenkyrkan, icke är kyrkan förmer dertöre, att hon är af sten etc. Swaras, wi höra våra lärare, dessa hålla wi öf till, så heter det hånande: edra lärare predika för lön skull, wi predika utan lön för intet, af nit till själens frälsning. De sjuka i församlingen uppsökas, och då jag först besökt dem och meddelat dem. Natwarden insinna sig Methodisterna, för att, som de säga, läsa för dem och tala Guds ord för dem, samt föreställa dem, att annat icke duger eller tjänar till någon nytta. En människa, som efter afhörandet af en Methodistpredikant blifwit försträckt och kommit i något bekymmer omringas af alla de andra hwilka bedja omkring henne, bedja för henne och hon släppes icke med sina bekymmer på egen hand, hon fasthålls likasom med tåg. Hon erhåller sina förmaningar, henne lemnas vittnesbörd och när hon ersar något synnerligt ljusligt så är segern wunnen, då höjes jublet. Hon kommer i klassledarens händer, den nöddiga sjelfspröfningen göres öfwerflöddig, hon är utan vidare motsägelse ett Guds barn. Den andeliga fabriken är ständigt i gång, man tränger sig fram och låter icke gerna afwisa sig. Här användes både lockande och hotelser. Regelmässigt hålles både bönemöten och klassmöten. Men samfundets sätt att gå tillwäga är allt för wäl känt öfwer allt der detsamma lyckats stassa sig ett stamhåll och wunnit något insteg; dertöre behöfwer icke mycket ordas härom. Inom denna ort synas Methodisterna hafwa förlorat förtroendet, så att deras inflytande hädanefter icke torde blifwa rätt stort.

Wi wilja nu häremot framhålla vår kyrkas grundsatsfer rörande kyrkoförfattningen och den kyrkliga ordningen, samt äfwen

efter skriften pröfwa densamma. Lutheriska kyrkan antager ett försildt förordnad predikoembete, ett embete, som blifwit af Herren sjelf instiftadt, åt hwilket är anförtrodt nycklarnas makt, makten att lösa och binda, att förlåta och behålla synder; rättigheten och skyldigheten att offentligen lära och förkunna Guds ord samt förwalta Sakramenterna. Detta läro- eller predikoembete, som i gamla testamentet hade sin motsvarighet i Profetembetet, upprätt hålles och förwaltas af de personer, hwilka emottagit den undervisning, genomgått de öfningar och fullgjort de wilkor, som kyrkan sjelf genom sina representanter förestriswit, och hwilka på grund häraf begära och åstunda ingå i embetet, samt förbinda sig att förwalta det i öfverensstämmelse med Guds ord efter de symboliska böckernas tolkning. De läroanstalter, som härtill blifwit inrättade hafwa alldeles samma ändamål och syfte, som de profetiskolor som funnos inrättade inom Judiska församlingen under gamla testamentets tid, och hwilka under en wiß tid förestodas af profeterna Elia och Elisa och woro upprättade på Carmel, i Gilgal, i Silo och på andra ställen. Dessa skolor woro af helt annan natur än vår tids moderna söndagskolor, hwilka efter den lösa andelighetens mönster tyckas gå ut på att roa och förlusta barn och ungdom med så kalladt Guds ord, i stället för att allwarligt underwisa och uppbygga dem. Här framställes en hel hop osmakliga omvändelsehistorier och bedrifter rörande personer, om hwilka det enligt rätta sanningen torde kunna sägas såsom wi läsa i Hof. 7: 16: De omvända sig, dock icke rätteliga, utan äro som en fallf båga.

Ewangeliska fosterlandsstiftelsen och andra sjelfbildade sällskaper, andeliga myndigheter, som af Lutheriska kyrkan på intet wiß erkännas, utsända också sina omogna kolportörer och lekmannapredikanter, hwilka hand i hand med Methodister, Baptister och andra sektbildare arbeta på att undergräfw den af kyrkan fastställda kyrkliga ordningen. Alla dessa arbetare beropa sig på Jesu förste Apostlar och lärjungar, hwilka också, säga de, woro olärde och lekmän. De bestinna dock icke, att dessa Apostlar och lärare i tre års tid njutit undervisning och stätt under ledning af den himmelske Mästaren sjelf, hwilket wäl will säga mera, än att hafwa aldrig så länge bewistat de utmärktaste högfskolor i werlden. De egde också d. h. Andas utomordentliga gåfwor, den af Honom förlånta undergörande förmågan, hwarmed de kunde styrka sin beftikning. Kunde nutidens kolportörer, Methodister, Baptister och andra lekmannapredikanter framwisa något dylikt, hwilket oc Luther fordrar af dem, så skulle wi tro dem och wisa undan för dem, eljest aldrig, huru lärda och förnåma män de än lyckas få på sin sida. Att Paulus hade fått detta embete, gjorde honom

rätt drifligt och detta embete, som han fått icke af menniskor, icke engång genom menniskor, utan af Herren sjelf, utgjorde hans berömmelse. Då han talar om ordets förkunnande, skrifer han: Gör jag det gerna, så warder mig lönt, gör jag det ogerna, så är mig det embetet befallt. Följaktligen ansåg han ordets offentliga förkunnande som ett embete. Man hörde wid ett offentligt tillfälle af en vän till lekmannapredikandet anföras, bland andra besynnerliga skäl för lekmannapredikandets berättigande, också detta, att, om än icke af skriften kan bewisas, att lekmännen hafwa rättighet att offentligen predika, så kan af skriften icke bewisas, att de dertill äro oberättigade. Härmed will man ju påstå, att allt sådant skulle vara rätt och godt, som i skriften icke kunde bewisas vara orätt och ondt; hwilka widunderliga stiftelser skulle icke på det sättet kunna försvaras såsom bibelenliga? Finns här ett predikembete, af Herren sjelf instiftadt, måste det beklådas med sådana personer, som fullgöra de af kyrkan sjelf uppställda fordringarne. Med den troende kyrkans samtycke och bifall widtagas icke några inskränkingar häruti, om kyrkans trångmål än blifwa aldrig så stora, aldra minst under en tid, då der till embetets wärdiga förwaltande erfordras och påyrkas både widsträckt insigt och ren lefnad, om embetet skall uppehållas wid sitt ursprungliga och wäl behöfliga anseende. Är jag nu af skriften fullt öfvertygad, att ett ordentligt läroembete är af Jesus sjelf instiftadt, och jag har kyrkans egen fullmakt och uppdrag att förvalta det, så kan jag med driflig frimodighet ståta det. Men då wet jag också under alla omständigheter, huru jag skall behandla och anse dem, som åtaga sig och intränga uti ett embete, som dem icke tillkommer, hwilka således gå in uti en annans arbete. Jag anser dem lika litet berättigade såsom rättmätige lärare i församlingen, som mördare, tjuftwar och illgerningsmän må anses såsom wälfredade medborgare i samhället, 1 Petr. 4: 15. Jag behöfwer icke weta, om den andelige talaren är mer eller mindre begåfwad, eller om han uppträder på en mer eller mindre mörk ort; ty han må vara den eller den, han må uppträda der eller der, så afråder jag sanningsälskande själar ifrån att höra honom, då han icke genom laglig eller utomordentlig kallelse kan styrka, att han till predikoembetet är berättigad. Sådana äro mina åsigter i denna sak, jag anser mig hafwa dem tillhopa med skriften och Luther, och det bekymrar mig icke det aldra ringaste, huru dessa åsigter i öfrigt bedömas. Man har också hört andragas såsom skäl för lekmannapredikandets berättigande, att, om blott en enda menniska på den wägen skulle hafwa blifwit förd till rätta och börjat söka sin själs frälsning, så borde den werksamheten endast af denna anledning förtjena erkännande. Bewiset är swagt. Det

är icke utan exempel, att en människa, som lydligen undsluppit en stråtröswares hand eller undkommit en mordbrännarens försåt, just derigenom blifwit bragt till besinning, börjat söka Herran och kommit tillrätta, men icke går det därför an att anse stråtröswarens eller mordbrännarens tilltag berättigade. Hvem erkänner icke, att Herren är mäktig att af de mest afslägsna orsaker och genom de aldra ofskickligaste medel kunna begagna sig för uppnåendet af sitt heliga ändamål, utan att man därför har stål att förswara orsakerna och medlen härtill såsom berättigade. Då man af tvetydliga anstalter väntar sig ett oundwiltigt ondt, jente det, att man af dem också skulle kunna hoppas något tillfälligt godt, så torde kloheten fordra, att man willigt uppoffrar det tillfälliga goda, för att undgå det oundwiltiga onda, och att man följaktligen ogillar den tvetydiga anstalten, hwilken anstrykning af wälmening den också antagit. Både af aktning för Guds ord och af nit för kyrkans ordning fasthåller Lutheriska kyrkan det inrättade predikoembetets rättighet och skyldighet att offentligen predika Guds ord och att utdela sakramenterna. Det andeliga prästerkapet såsom sådant har icke embetet att offentligen lära och predika. Då Herren gör sina trogna till konungar och prester, så har Han dermed lika litet gifwit det andeliga prästerkapet rättighet att tillwälla sig predikoembetet, som Han gifwit de andeliga konungarne rättighet att tillegna sig den konungsliga spiran och regeringen, isynnerhet som det andeliga prästerkapets besättning här ingalunda är liktydig med profet- eller lärarekallet.

Nu säger Methodisten (sid. 16, 17, 18.) „Sag kan icke tro Lutheriska kyrkan vara en Christi kyrka. Dess predikanter („prester“) behöfwa icke sjelfwa vara Christina. D. w. s. det är intet bestämdt willkor för dem såsom (Christi?!) prester att sjelfwa vara lärjungar af Kristus. Detta synes troligen af Conc. pia (se t. ex. sid. 16, 8 art. m. fl. ställen). Häraf är klart, att de måste vara verkliga lögnare. I stället för födda af Gud genom sanningens ord, födda af lögnens fader, ty de måste under sina förrättningar (ex officio) säga sig vara Christi tjenare, då de dock icke tro på Gonom, och Han aldrig sändt dem. Det är också en känd sak att de aldra fleste (wi säga intet för mycket: „de aldra fleste“) af Lutheriska kyrkans prester hafwa icke ens gudaktighetens sten än mindre dess kraft och många af dem äro“ etc. — Om Lutheriska kyrkans medlemmar i öfrigt och deras förhållande till hwarandra skall wäl vara taladt i samma skrift sid. 19, 20, 21. Lutheriska kyrkans orlofsfedel är aldrig för wacker. — Lutheriska kyrkan framstår, enligt methodistens tanka, såsom fallen från ståndpunkt af Christi kyrka — om den annars någonsin i anda och sanning varit det m. m. „Sammanhållningen är fängelsestraff, watten

och bröd (utswältning enligt den gamle Luthers bud!) m. m. dylikt."

Lutheriska kyrkan hwarken gifwer eller tror sig hafwa rätt att gifwa de predikanter hon antager vittnesbörd om lefwande tro och pånyttfödt hjerta, hwilket allena tillkommer hjerteransakaren, lika litet som hon framställer sig såsom en domare öfwer hjertats tankar och uppsåt hos de öfrige medlemmar. Lutheriska kyrkan har aldrig tilldömt alla de bekännare delaktighet i kyrkans inre förmoner, hwilka endast tillhöra Christi osynliga församling eller de heligas samsfund, ehuru den icke förnekar någon ware sig lärare eller åhörare att tillhöra den yttre församlingen, inom hwilken Ordet rent och sant predikas och Sakramenterna efter Christi instiftelse förwaltas. Här låter man hwar och en stå eller falla sin egen Herre. Jag erinrar ännu en gång om Jesu egna ord i Uppenb. 2: 23: Alla församlingar stola weta, att jag är den, som ransafar njurar och hjerta. Orden har Jesus låtit skrifwa församlingsläraren i Thyatira och woro föranledda deraf, att denne läraren hade tillstätt, hwilket således war orätt, (se Bengels Gnomon till detta ställe) den qwinnan Jesabel, som gaf sig ut för en profetissa, att lära och samedelst bedraga äfwen sådana, som woro Christi tjenare. När icke läraren eller föreståndaren för församlingen insåg bedrägeriet och sökte afftyrka det, så utöfwade Jesus sjelf denna uppigt, genom att påföra de bedragne, hwilka icke bättrade sig, den aldra största bedröfwelse och genom att utrota den falska profetissans anhängare eller, som det heter, dräpa hennes barn. Jesus wille, att detta skulle blifwa bekant inom alla de Christna församlingarna. Ehuru Christi troende församling är blott en, är den likwäl spridd öfwer jorden i flera mindre hopar, af hwilka äfwen hwar och en kallas en Christi församling. Då Herren här talar om alla församlingar, således om flera, syftar han på de särskilda församlingsställen, som Han beredt enskilda Christna, der de ega sin offentliga samlingsplats och åt njuta underwising af en åt dem utsedd församlingslärare. Hwar och en sådan liten afdelning af den stora församlingen kallas af Petrus en lott, efter som hwar och en ordentligen kallad lärare och församlingsföreståndare fick på sin lott att förestå och wårda denna mindre delen. Men Jesus kallar också denna mindre afdelning en församling, emedan hwar och en af lotterna eger den hela, samskilda, heliga Christna kyrkans alla kännetecken och förmoner, och emedan alla de troende medlemmar utgöra det heliga samsfund, som kallades Christi kyrka. På hwad ort och rum som häft, der Guds ord rent och klart förkunnas och Sakramenterna efter Christi instiftelse handhafwas, der har Christus sin församling. Skulle der också på den platsen, bredwid de troende själarne, äfwen

finnas sådana, hwilka såsom i Thyatira äro bedragare och bedragna, eller sådana, hwilka såsom i Smyrnen äro en satans hop, eller sådana, hwilka såsom i Pergamen med Baalamitiskt lärdom åstadkomma förargelse, eller sådana, af hwilka såsom i Sardis de fleste besmittat sina kläder, eller sådana, hwilka såsom i Ephe-sus och Philadelphia äro ljugare och skrymtare, så har Kristus ändaof der sin kyrka och församling, då Han har der sitt rena oförfälskade ord och sina heliga Sakramenten. Här af är klart, att, ehuru alla den yttre församlingens medlemmar, hwilka åstunda att begagna sig af des nådesanstalter, alla bekänna och erkänna Jesus som sin ende Frälsare och Herre, som åt dem förwärfwat frälsning och salighet, och hwilken de anse sig wara skyldige att lyda och tjena, så känna likwäl icke alla, icke engång de fleste i denna samling, Jesus rätt, såsom de kunde och borde. Men emedan de bekänna Jesus och således bekänna den yttre församlingen, hafwa de både rättighet och skyldighet att deltaga med Herrans heliga folk uti des offentliga gudaktighetsöfningar wid den allmänna gudstjensten. Men ehuru de werkligen tillhöra den yttre församlingen, som till alla des anordningar, till des kännetecken och wäsende är en Christi kyrka, så lefwa flera af dem wärre än hedningar, lefwa såsom utom Gud i werlden och taga en ända med förskräckelse. Nådesanstalterna stå dem emedertid öppna, om de än icke begagna dem, och nådestillbudet göras dem, om de än icke akta dertill. En sådan Christi kyrka anser Lutheriska kyrkan sig wara, som bekänner att icke hon, utan allena Jesus är den som ransakar njurar och hjerta. Herrans Jesu utwalde lärjungar hafwa hwarken rättighet eller skyldighet att så afföndra sig ifrån den allmänna christliga församlingen med rätt lära och rätta Sakramenter, att der af dem och genom dem skulle bildas ett eget kyrkosamsfund, hwilket skulle bestå af endast troende själar. Ett sådant afföndringsförsök har alltid och skall alltid före fördetiden mislyckas, Matth. 13: 29, 30. Helt annat är förhållandet, då fråga är om det enskilda andeliga umgänget och det broderliga förtroendet, äfwen som då en Christen tillhör ett samsfund, som bekänner willfarelse i lära och sakramenter; då måste han förhålla sig i öfwerensstämmelse med förmaningen i 2 Cor. 6: 17. Då man betraktar tillståndet inom församlingarne i Mindre Asien redan på Apostelen Johannis tid, får man bekräftelse på den satsen, att der Kristus bygger sin kyrka, der bygger Satan sitt kapell. Efter Methodistiskt åstådning skulle ingen af dessa församlingar i Mindre Asien wara en Christi kyrka. Methodistiska samsfundet förnekar högtidligt, att någon enda af des lärare kan wara i den ställningen, att hjerteransakaren om honom wet, att han är död, under det att han inom det sällskapet har namnet, att han lefwer.

Till ingen af dem kan det trogna och sannfärdiga vittnet betyga: Efter du är ljum och hvarken kall eller varm, will jag dig utspj utur min mun. Uppb. 3: 1, 16. Jag anser, att det är den lättaste sak i werlden att med ett i grunden föttsligt sinne blifwa hållen för en redlig lärjunge, om dertill icke fordras något annat, än att blifwa intagen och qwarhållen af ett Methodistsällskap, ty des method kan inläras på mindre än tolf timmar, ja, i ett ögonblick. Det förefaller icke heller rätt underligt, att de finnas, som öfwergifwa Lutheriska kyrkan, när man för så godt pris kan erhålla försäkrän om syndernas förlåtelse och vittnesbörd om hel, fullkomlig syndfrihet. Med sådana heliga höga vittnesbörd och försäkringar lärer Lutheriska kyrkan i öfwerensstämmelse med Skriften, att man skall umgås med den yttersta waksamhet och skyldig wördnad. 1 Tim. 5: 22.

7:o. Wi wilja också kasta en flygtig blick på Methodisthängarnes uppförande. Till en del är detta redan i det föregående widrört. För sektens utbredande äro de alldeles owanligt både ifrigt och ihärdigt angelägna och ofta syfvelsatta. De fara öfwer watten och land, för att göra en profelyt och de gå dermed tillwäga på ett mindre hederligt sätt. De nöjas icke med att inom sig betrakta Guds ord och förmana och uppbygga sig sjelfwa, hwilket ingen menniska och ingen menfflig lag skulle förmäna dem, utan de bjuda till att locka och öfwertala än den ene än den andre att följa med, att komma, för att höra deras predikningar och bewisra deras Gudstjenst. Till en början dölja de slugt sina från Lutheriska bekännelsen afwikande meningar, och emedan de weta, att Luther hos allmogen ätnjuter stor högaktning, kunna de till och med tala om wår store, käre Luther i sina offentliga föredrag. I sjelfwa werket hysa de dock både mot Luther och Lutheriska kyrkan det största förakt, såsom man ser af den ofta åberopade skriften af Nils Zor Nilsson. I denna skrift benämnas Luther troligen på spe den lärde Doktorn, efter som han i öftrigt utmålas såsom förryckt eller nära nära nog istån sina sinnens rätta bruk. Lutheriska kyrkan beskriwes såsom en andelig stöka med många Frälsare eller som hebendom med ingen Frälsare, och der påstås, att, om man wille hålla sig till sanningen, så skall ingen kunna weta, hwad Lutheriska kyrkan lärer. Methodisterna wilja nemligen knappt förutsätta, att der i Lutheriska kyrkans symboliska böcker eller i des bekännelseskrifter finnes något, som är rätt (se not å sid. 16). De bekänna nu äfwen, att de tala alla ett, att man således kan känna den ene på den andre, att de äro eniga i alla stycken. Methodisterna här på stället hafwa beswärat sig öfwer kyrkorådet, som ansett deras läroföredrag leda till söndring i kyrkligt hänseende. Men är detta att gå öppet och ärligt tillwäga?

Är icke deras handlingsfätt beräknadt på att vinna insteg, för att sedan kunna bedraga? För att skaffa sig uppmärksamhet omtala de för hwar och en, med hwilken de komma till tals, hurudana swin de tillförene warit, att de för woro supare, swärjare och gudlösa på alla wis, men att de nu äro omvända, wisä om syndernas förlåtelse, att de alltid äro glada, och hwilken salighet de ega. Allt detta söka de att med exalterade åtbörder styrka. Den christendom, som i öfrigt kan finnas hos menniskor med angelägenhet om och slit wid Guds ord, duger naturligtwis till ingen ting, endast deras fätt att frukta Gud är det äkta rätta. Om man någon gång söker förhålla dem deras förwillelse och will öfvertygga dem om det wanhederliga i deras beteende samt warnar dem för det fätt hwarpå de gå tillwäga, så måste man i samtal med dem antingen falla in uti samma stojande språk, som de använde, eller om man anser sådant owärdigt och affyr det, måste man tiga, just derföre att man med bästa bestedlighet icke kan för- må dem att afhöra en hel mening, innant de hugga in och börja tala om saker, som aldrig warit ifrågasatta och beropa sig på bibelspråk, som aldrig blifwit omtwistade. Till någon lugn öfverläggnung med dem kan det icke komma, sedan de blifwit rätt införliswade med sektens method. Då de alltså icke låta säga sig, kan man finna, af hwilken wisdom de ledas, då wi betrakta dessa eftertänkliga ord i Jac. 3: 14—18: Om I hafwen bittert nit och tråto uti edert hjerta, berömmar eder icke och ljugar icke emot sanningen; ty den wisdom är icke ofwanester kommen, utan är jordiff, menskelig och djefswulff. Ty hwar nit och tråto är, der är ostadig- het och allt ondt. Men den wisdom, som ofwanester är, han är först kyff och sedan fridsam, saktmodig, låter säga sig, full med barmhertighet och goda frukter, opartiff, ofskrymtelig. Men rätt- färdighetens frukt warder sådd i frid dem, som frid hålla. Då Methodisterna påträffa en supare, swärjare, slagskämpe eller eljest någon, som leswer i grof ogudaktighet, så hädas en sådan som Lutheraner. Men hädelsen, att alla syndare eller swärjare äro lu- theraner, har ännu mindre betydelse, än om någon wille säga, att alla skrymtare äro Methodister; ty fastän Lutheriska kyrkan fördrager de förre och låter dem tillhöra den yttre nådesanstalten, liksom Gud fördrager dem, så alstras och förswaras de aldrig af någon af kyrkans lärar eller inrättningar, utan bestraffas, förmanas och dömas såsom förtappelsewärda; men Methodistmen deremot alstrar och förswarar skrymtare, så snart de komma inom det gebietet, allbenstund det samfundets lärar lemna sjelfspröfnungen äfido och gifwer vittnesbörd äfwen åt skrymtare, som tillhöra samfundet, att de äro sammanhållna med de öfrige till en kropp i Christo. Så de att göra med personer i betryckta jordiffa omständigheter,

heter det: Följ med oss, så skola wi bedja för dig, det skall gå dig wäl. Du skall få jord att bruka; om du kommer till oss, skall du få ej endast bröd utan äfwen sugel till brödet. Detta är åtminstone icke att strida med Andens wapen. Då de icke så sin wilja fram, utan blifwa motsagda och afwista, mötes man alltid, åtminstone har jag alltid i samtal med enskilda medlemmar af partiet mötts med detta tilltal: Wi träffas på den sista dagen inför Christi domstol, der så wi se hwem, som har rätt. Gitt wädja de när de sakna makt och rätt att nedkalla eld af himmel. Luc. 9: 54. (Wid hwilket ställe Bengel skrifer: *Ultio inermis in terra, facile manum, vota, suspiria porrigit ad tela caelestia.*) Nu fordra Methodister, Baptister och andra partimän, att de saklösi skola nedtrampa Lutheriska kyrkans ordning och fritt få draga till sig medlemmar af Lutheriska samfundet, hwilka blifwit inom des sköte uppfostrade, genom des bildningsanstalter underwiste, utan att man skall hafwa rätt att på något sätt förhindra det. De anklaga Lutheriska kyrkan för att vara en förföljande kyrka, derföre, att des medlemmar, i öfwerensstämmelse med landets lagar, söka freda sina medåterlösta från att snärjas i willfarelsenas utlagda nät, och påstå, att detta är att strida med köttsliga wapen. Att öfwerljuddt i kyrkan ropa emot en underwisande lärare, tillhörande Lutheriska bekvännelsen: Dala nu sanning i Herrans namn och stå icke der och ljug, med flera andra tillwitelser, i hwilka både män och qwinnor af Methodistiska partiet deltaga, detta anses af dem såsom en god bekvänelse, som af deras samwete utkräwes. Snart torde deras samwete fordra, att våra kyrkor skola nedriswas eller våra tempel tillslutas. Äfwen wanliga brottölingar kunna ju till ursäkt för sina förbrytelser beropa sig på samwetets kraf, samt af denna anledning anse sig fria från straff efter landets lagar eller fordra en lagstiftning, som tillåt en dylik samwetetsfrihet, eller i annat fall bekvälla staten för förföljelselust. Hwad mördare, tjuwar och illgerningsmän med rätta lida på sitt wis genom en hjelsmedweten öfwerträdelse, det lider med rätta äfwen den, som ingätt i en annans embete (*αλλοτριος επισημοσ*) på sitt wis genom en öfwerlagd och förswarad förbrytelse, enligt hwad Ap. Petrus lærer, 1 Petr. 4: 15. Hwad en menniska lider på ena eller andra af desja hjewalda wägar, må hon icke berömma sig af att lida som martyr för sin tro, isynnerhet om hon går tillwäga på det bedrägliga sätt som stomakaren Nilsson, hwilken dömdes af Rådhusrätten i Warberg till böter för öfwerträdelse af kyrkorådets förbud mot hans offentliga uppträdande som lärare, men i det stället försälde sin egen dom, undanhöll köpesumman och trädde i häkte. När gingo rätta martyrer tillwäga på sådant sätt? Man stämplar den dom, som

fällades öfver denne Nilsson, som religionsförföljelse. Det war dock icke för sin bekännelse han led, icke för sin tro han dömdes, utan dertföre, att han icke wille ställa sig landets lagar till esterlesnad. Beklagligt, om Methodisterna skulle stifta lagar för religionsfriheten! Sekteraa inom vårt land fordra större kyrkliga friheter än Statskyrkans egne medlemmar ega; ty de begära ett kyrkligt själfwäld som Lutheriska kyrkan icke tillåter sina medlemmar. Den allmänt utbredda liknöjdheten för all religion är nog grunden dertill, att man lika allmänt åstundar att se alla stängsel omkring Lutheriska kyrkans dyrbara klenoder nedrifna. Den, som något litet lärt känna den ensaldige hopens lättrogenhet i dylika frågor, kan icke annat än beklaga, om det skulle komma dertill, att platsen lemnades öppen för hwilka andeliga bedrägerier och plundringsförsök som hälsä. Den allmänna benägenheten för religjös besynnerligheter synes wara ett tecken och förebud i denna tiden till inbrytandet af ännu farligare tider, hwilka enligt det profetiska ordet äro att wänta. Genom det widt och bredt spridda föraktet för all helig sanning, för ett rent och klart Guds ord och för ett rättfärdigt wäsende i Christo Jesu, ädrager sig vårt folk, som eger så rik tillgång till detta kosteliga goda, den straffdom, som begynner på Guds hus, och som är den farligaste af alla. Denna dom har Ap. Paulus i 2 Theß. 2: 10, 11 uttalat, sägande att antichristi tillkommelse sker med all förförelse till orättfärdighet ibland dem som förtappade warba, dertföre att de icke anammade kärlek till sanningen, att de måtte salige wordit. Fördensfull skall Gud sända dem kraftig willfarelse, så att de skola tro lögnene.

www.books2ebooks.eu